

IZVJEŠĆE O RADU ETNOGRAFSKOG MUZEJA SPLIT U 2000. GODINI

IVA MEŠTROVIĆ
Etnografski muzej Split
Iza lože 1
HR-21000 Split

UDK 39:016
Stručni članak
Professional paper
Primljeno: 27. 9. 2001.

1. SKUPLJANJE GRAĐE

Kroz proteklu 2000. godinu zbirke Etnografskog muzeja Split su otkupima i darovanjem povećane za 26 predmeta.

1.1. Kupnja

Sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske otkupljene su tri rekonstrukcije korčulanske nošnje *moreška* i kostim lastovskog poklada. Komplete je izradila Posudionica i radionica narodnih nošnji u Zagrebu. Nadalje, sredstvima Ministarstva kulture kupljene su dvije ženske i jedna muška nošnja otoka Hvara, koje je izradila gđa Mirjana Kolumbić sa Hvara kao i jedan komplet radne splitske nošnje, rad gđe Božene Martinčević iz Splita. Ostalim otkupljenim predmetima popunili smo zbirku nošnji Dalmatinske zagore i zbirku nošnji Jadranskog područja.

1.2. Darovanje

Muzeju je ukupno darovano 12 predmeta koje smo uvrstili u zbirku nošnji Jadranskog područja, posoblja te zbirku suvenira.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Preparatorske radionice za tekstil

- u Muzejskom kulturnom centru Split selili iz jednih radnih radnih prostorija u druge. Tom prilikom je premještena zbirka tapeta (čilima) u fototeku zgrade
- u depou praznili kontejnere i slagali vunene predmete u ormare
- punili kontejnere preostalim materijalom za čišćenje i nosili ga u čistionicu
- slagali očišćeni materijal u ormare
- stavljanje/prišivanje novih brojeva na reinventirane muzejske predmete
- povezivanje *faldi* splitskih i kaštelanskih *brnica*

2.3. Restauracija

Radionica za drvo i metal

Sređeni su i restaurirani ovi predmeti:

- dva alkarska sedla od drva i kože
- konjska orma (također alkarsko)
- dvije japanske sablje
- dvije mjedene kubure
- necjelovita kubura (kojoj će se ugraditi nova cijev)

- drveni križ s metalnim raspelom inv. br. 630:SLT;1761
- dijelovi bukare inv. br. 630:SLT;1760 (11 dužica+2 drvena obruča +drvena ručka +dno)
- *gargaše* inv. br. 630:SLT;1762
- drvena zdjela s poklopcem, tip *gamele* inv. br. 630:SLT;1763
- posuda od dužica s dva metalna obruča inv. br. 630:SLT;1764
- drvena solnjača (bez dna) inv. br. 630:SLT;1765
- *grebeni* inv. br. 630:SLT;1766
- kovački *mih* inv. br. 630:SLT;784
- drveni *bocun* inv. br. II/1029
- drvena posuda plosnata inv. br. II/1096
- *čegrtaljka* inv. br. XVIII/1536
- *teljig* inv. br. I/836
- *teljig* inv. br. X/550
- kuka inv. br. II/880
- *kosir* inv. br. IX/300
- daska okrugla inv. br. II/1547
- štap rezbareni inv. br. II/220
- štap *brkljača* inv. br. II/625
- rezbarena kutija + poklopac inv. br. I/502
- drveni kalup za sir inv. br. II/1696
- bakreni *škaldin* na štapu II/1742
- čajnik (alpaka) inv. br. II/1784
- stolica inv. br. I/854
- stolica inv. br. I/853
- stolica inv. br. I/859
- stranica škrinje inv. br. 630:SLT;117

2.4. Ostalo

Preparatorske radionice za tekstil

- izrada replike *brnice* za nošnju tzv. *alkarušu*
- izrada kroja za bračku nošnju prema crtežu F. Carrare s razglednice
- krojenje i šivanje bračke nošnje za potrebe Muzeja
- izrada zastave s natpisom *IZLOŽBA* za potrebe Muzeja

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventirna knjiga

Inventirana su ukupno 293 predmeta.

3.2. Fototeka

Inventirano, signirano i spremljeno 439 negativa te signirano i spremljeno 439 fotografija.

Od ukupnog broja fotografija 96 ih je računalno obrađeno u programu za praćenje muzejskih zbirki.

3.3. Videoteka

Prikupljeno je i inventirano ukupno 7 videokazeta (zapisi otvorenja izložbi, dodjela priznanja Muzeju, etno-koncerti i sl.).

3.4. Hemeroteka

Hemeroteka Muzeja popunjena je sa 36 odgovarajućih članaka iz domaćeg tiska.

3.5. Stručni arhiv

Stručni arhiv povećali smo za 7 novih jedinica i sada ih je ukupno 856.

3.6. Računalna obrada građe

Putem vlastitog programa računalno je obrađeno 176 predmeta.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Nabavljeno je ukupno 206 primjerka (razmjenom 189, poklonom 13, kupnjom 4).

4.2. Stručna obrada

Monografska građa

- Inventirano je i pomoću vlastitog računalnog programa obrađeno 140 naslova.

Periodička građa

- Inventirano je novih 67 svezaka časopisa.

4.3. Distribucija

Putem redovite razmjene izdanja ili kao pokloni ustanovama i pojedincima, isporučeno je više od 200 primjeraka Muzejskih izdanja.

4.4. Korisnici

Uslugama knjižnice koristilo se 27 vanjskih korisnika knjižnice.

5. STALNI POSTAV

Započeli smo s pripremama stalnog postava Muzeja, čije se otvorenje planira u prvoj polovici 2001. godine.

6. STRUČNI RAD

6.1. Ekspertize

Kustosi našega muzeja primaju na stručnu procjenu raznovrsnu etnografsku građu, a najčešće radi otkupa ili darovanja iste. No, stručna procjena (usmena ili pismena) se vrši i za slučaj da do realizacije otkupa ne dođe, kao i na zahtjev stranke. Navest ćemo primjere procjena upravo takvih predmeta:

- gusle iz inventara Poglavarstva grada Splita (G. Bilić)
- slika Josipa Lalića (na zahtjev kolekcionara slika M. Prnića sa Pelješca)
- mućka muška nošnja (F. Penović)
- 17 tekstilnih predmeta iz Muća (M. Raić)
- primoštenska nošnja (na neviđeno, jer ju njena vlasnica drži u inozemstvu)
- nakit, pronađen na otpadu (P. Domazet)
- zlatni nakit (M. Čagalj)

6.2. Posudbe muzejskih predmeta

Ukupno smo posudili 33 predmeta u različite svrhe:

Muzejski predmeti

- odabir i posudba 7 predmeta M. Botić radi kompletiranja dugopoljske nošnje
- posudba 7 predmeta Z. Alajbegu za studijsko snimanje sa svrhom reproduciranja u monografiji Dugopolja
- posudba škrinje Umjetničkoj akademiji u Splitu u svrhu izlaganja
- posudba 8 drvenih batića za izradu čipke folkloristu D. Mimici iz Omiša radi rekonstrukcije čipke
- posudba kostima modnoj kreatorici B. Martinčević (koje nam je darovala u prošloj godini)

Fototečna građa

- posudba 5 fotografija drniške nošnje studentici Likovne akademije u Splitu S. Sunara, sa svrhom reproduciranja u diplomskom radu
- odabir i posudba 6 dijapozitiva J. Blagajić radi prezentacije u školi

Arhivska građa

- ustupanje terenskog izvještaja sa V. Drvenika Županijskom muzeju u Šibeniku radi istraživanja na istoimenome otoku

6.3. Terenski rad

- Terenski rad na području Splita, a odnosi se na istraživanja muške splitske nošnje te starog *kara* (konjske zaprege).
- Na poziv gosp. Nikole Muslima stručnjaci Muzeja su obišli zaselak Muslimi u Ogorju, a potom procijenili njegovu etnografsku vrijednost radi uključivanja u turističku ponudu toga kraja.

6.5. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Publicirani radovi

Braica, Silvio. *Iz povijesti hrvatske i svjetske etnologije (pojmovnik, drugi dio.* // *Ethnologica Dalmatica.* 9 (2000.), str. 5-26.

****Weapons: from Use to Decoration.* // *Croatian folk culture.* Zagreb : Gallery Klovićevi dvori, 2000. str. 286-293.

****90 godina Etnografskog muzeja Split.* Split : Etnografski muzej, 2000.

****Mala splitska kronologija,* 3. dopunjeno i izmijenjeno izd., Split : Etnografski muzej, 2000.

Ivančić, Sanja. *Vrličke starine (ili) vrlička tradicijska baština.* // *Ethnologica Dalmatica.* 9 (2000.), str. 71-88.

****U prirodnoj veličini,* Split : Etnografski muzej, 2000.

****Jewellery in Croatian Folk Culture and Tradition.* // *Croatian folk culture.* Zagreb : Gallery Klovićevi dvori, 2000. str. 254-279.

****Sub-Urban Folk Costume.* // *Croatian folk culture.* Zagreb : Gallery Klovićevi dvori, 2000. str. 280-285.

Meštrović, Iva. *Izješće o radu Etnografskoga muzeja Split u 1999. godini.* // *Ethnologica Dalmatica.* 9 (2000.), str. 151-158.

****Izješće o radu Etnografskoga muzeja Split u 1999. godini.* // *Izješća hrvatskih muzeja '99.* Zagreb : Muzejski dokumentacijski centar, 2000, str. 159-161.

Vojnović-Traživuk, Branka. *St. Domnius-Protector of Split.* // *Most / The Bridge.* 1/4 (1999), str. 191-196.

****Folk Artistic Expression.* // *Croatian folk culture.* Zagreb : Gallery Klovićevi dvori, 2000. str. 391-401.

****Skice Jana Baptista van Moera u Etnografskom muzeju Split.* // *Ethnologica Dalmatica*. 9 (2000.), str. 117-138.

****Pučka kultura stanovanja u splitskim varošima.* // Splitska varoška kuća. Split : Multimedijalni kulturni centar, 2000.

****Zbirka glazbala Etnografskoga muzeja Split.* // Tradicijska glazbala. Split : Etnografski muzej, 2000.

****Zbirka glazbala Etnografskoga muzeja Split.* // *Etnoambient - Salona 2000.* Kutina : Kopito Records, 2000. str. 20-23.

Prikazi, prijevodi, predgovori

Vranić, Ida. *Ethnologica Dalmatica*. 9 (2000.) (prijevod sažetaka na engl. jezik)

6.6. *Stručno usavršavanje*

- Muzejski fotograf Anka Đerek stekla je stručno zvanje višeg fotografa.
- Muzejski restaurator Miroslav Klarić stekao je stručno zvanje višeg restauratora.
- Kustos Muzeja Branka Vojnović-Traživuk izradila je magistarski rad na temu *Nošnja splitskih varošana u procesu nacionalne identifikacije*.
- Kustos Muzeja Ida Vranić je na poziv dr. Elizabeth Johnson, kustosice i predavačice Antropološkog muzeja Sveučilišta Britanske Kolumbije u Vancouveru (Kanada), bila na četveromjesečnom stručnom usavršavanju u istoimenome muzeju. U tom je vremenu pohađala jednosemestralni kolegij "Kulturno nasljeđe" te odradila specijalistički staž. Ostvarenje ove suradnje od neprocjenjive je važnosti za osiguranje visokih, internacionalnih standarda u radu našega muzeja.
- Muzejska dokumentaristica Iva Meštrović upisala je V. semestar Upravnopravnog studija Veleučilišta u Splitu.

6.8. *Stručna i znanstvena obrada muzejske građe*

- Nastavak rada na identificiranju i sistematskom pohranjivanju očišćenih predmeta iz zbirke nošnji.
- Izrada mape fotografija za zbirku glazbala.
- Obraden je i resortiran veći dio zlatnog nakita, a preostale naušnice slijede u narednoj godini.
- Izvršeno je prebacivanje srebra u metalne ormare.

6.11. *Stručna pomoć i konzultacije*

Veliki dio rada stručnih djelatnika Muzeja odnosi se pružanje stručne pomoći pojedincima, brojnim muzejima, udrugama, KUD-ovima i sl. Najznačajnije aktivnosti u tome pravcu su:

- mr. Silvio Braica je član Stručnog povjerenstva Ministarstva kulture za utvrđivanje postojanja uvjeta za osnivanje Muzeja hvarske baštine u Hvaru
- pomoć Gradskom kulturnom središtu Metković u procjeni, konzervaciji i pohrani etnografske zbirke (I. Vranić i S. Ivančić)
- sudjelovanje kustosa Sanje Ivančić u radu prosudbene komisije *Hrvatske burze suvenira*, održane u Splitu (u organizaciji OPUS-a)
- dr. Tomi Vinščaku sa Odsjeka za etnologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu pripremili materijale za obradu i snimanje obrtnih proizvoda iz Muzeja (mr. S. Braica)

- preliminarni dogovori osmišljavanja rekonstrukcije bračke nošnje br. 2 (naša ideja, a izvedba KUD-a Jozo Bodlović iz Bola), kao i detaljno definiranje nošnje – nije došlo do realizacije projekta (S. Ivančić)
- mr. Silvio Braica je bio na otvaranju izložbe *Hrvatska etnografska baština* u Budimpešti
- odabir slike Mućanki za knjigu Zvonimira Veića (mr. Silvio Braica)
- preliminarni razgovori za osmišljavanje garderobe osoblja hotela *Kaštil* u Bolu na Braču s njegovim vlasnikom gospodinom Kušekovićem (S. Ivančić)
- stručna pomoć Caroline Leutlof, iz *Max - Planck* Institut für ethnologische Forschung ... for Social Anthropology Halle/Sale, Germany, odabir između vrličkog i kninskog područja od posebne državne skrbi za njena sociološka istraživanja (S. Ivančić)
- priprema predmeta i fotografija M. Romiću za fotomaterijal vrličke monografije (S. Ivančić i B. Vojnović-Traživuk)
- stručna pomoć i savjeti kolekcionarima Marinku Poljaku iz Sinja i Marku Škopljancu iz Lećevice o mogućnosti realizacije njihove zamisli privatnog muzeja izvedivih iz potencijala njihovih zbirki (S. Ivančić)
- predstavljanje zbirke keramike članovima Dolciniassociati iz Pesara, uz dogovor o mogućoj izložbi u Italiji, posrednik Helga Zglav-Martinac iz Muzeja grada Splita (B. Vojnović-Traživuk)
- dogovor s gospođom Mirjanom Kolumbić o vrsti i kompoziciji rekonstrukcije hvarske nošnje u njenoj izradi (S. Ivančić)
- stručni savjet po traženju gospođe Marice Žuvanić za varoški tip nošnje Obrovca (S. Ivančić)
- stručni savjet Danki Radić, kustosici Muzeja grada Trogira (S. Ivančić)
- kustos Sanja Ivančić je za Klub žena lječenih od raka Split napisala tekst o ženskim ručnim radovima za njihovu web stranicu
- pomoć kolegama Jasenki Lulić-Štorić iz Narodnog muzeja u Zadru i Jadranu Kaleu iz Županijskog muzeja u Šibeniku oko predstojeće izložbe nošnji Sjeverne Dalmacije (S. Ivančić i B. Vojnović-Traživuk)
- preliminarni dogovori s gospođom Marijom Mrgudić o izložbi *Kapetansko blago Orebića* i izradi muške i ženske nošnje Pelješca (Orebića) u njenoj izvedbi (S. Ivančić)
- identifikacija predmeta iz zbirke Marinka Poljaka (S. Ivančić i B. Vojnović-Traživuk)
- stručni savjet Udruzi za odnose s vjerskim zajednicama Vlade RH u odabiru jaslica iz Solina za međunarodnu izložbu u Izraelu (S. Ivančić)
- stručni savjet Marici Tadin o kaštelanskoj nošnji (S. Ivančić)
- konzultacije Ljerkii Srhoj za plesni korak (S. Ivančić)
- pripomoć studentici poslijediplomskog studija Kemijsko tehnološkog fakulteta na njihovom projektu (S. Ivančić)

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Povremena izložbena djelatnost

- 90. godina *Etnografskog muzeja Split*, Etnografski muzej, Split, 05. 05. – 01. 06. 2000. (autor Silvio Braica)
- 90. godina *Etnografskog muzeja Split*, Etnografski muzej, Split, 21. 06. – 03. 07. 2000. (autor Silvio Braica)

- *90. godina Etnografskog muzeja Split*, Etnografski muzej, Split, 15. 07. 2000. (autor Silvio Braica)
- *Tradicijska glazbala*, EMS, 15. 07. 2000. (autor Branka Vojnović-Traživuk)
- *U prirodnoj veličini*, Etnografski muzej, Split, kolovoz 2000. (autor Sanja Ivančić)

Suradnja na izložbama

- *Hrvatska etnografska baština: na razmeđu svjetova i epoha*, Povijesni muzej Budimpešte, Budimpešta, 19. 01. – 20. 02. 2000.; organizator Galerija Klovičevi dvori
- *Hrvatska etnografska baština: na razmeđu svjetova i epoha*, Umjetnički paviljon u Zagrebu, 05. – 26. ožujka 2000.; organizator Galerija Klovičevi dvori
- *Splitska varoška kuća*, Multimedijalni kulturni centar, Split, svibanj 2000.; organizator Likovna asocijacija Split
- *Narodne nošnje Makarskog primorja*, Etnografski muzej, Split, 26. 10. - 22. 11. 2000.; organizatori Gradski muzej Makarske i Etnografski muzej Split
- *Božić – radost života*, Etnografski muzej, Split, 07. 12. 2000. – 06. 01. 2001.; organizatori Etnografski muzej Zagreb i Etnografski muzej Split

Gostujuće izložbe u Etnografskom muzeju Split

- *Likovno udruženje E. Vidović Split*, 08. – 15. travnja 2000.
- *Boršin A.D.*, autorice Ide Stipčić-Jakšić, 04. - 11. lipnja 2000.
- *Likovna grupa Brodosplit*, 13. – 20. lipnja 2000.
- *Božićni sajam*, u organizaciji izdavačkog poduzeća Knjigotisak, 27. 11. 2000. – 06. 01. 2001.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

10.1. Tiskovine

Godišnjak

- *Ethnologica Dalmatica* sv. 9

Knjiga

- *Braica, Silvio. Mala splitska kronologija*. 3. dopunjeno i izmijenjeno izd., Split : Etnografski muzej, 2000.

Katalozi izložbi

- *Braica, Silvio. 90 godina Etnografskog muzeja Split*. Split : Etnografski muzej, 2000.
- *Vojnović-Traživuk, Branka. Tradicijska glazbala*. Split : Etnografski muzej, 2000.

Deplijani izložbi

- *Ivančić Sanja. U prirodnoj veličini*, Split : Etnografski muzej, 2000.
- *Premužić, Samuela. Božić – radost života*. Split : Etnografski muzej, 2000.

Multimedijalni CD-ROM

- *Splitske uspomene*. ponovljeno izd., Split. Etnografski muzej, 2000.

Plakati izložbi

- *90 godina Etnografskog muzeja Split*
- *Tradicijska glazbala*

- *U prirodnoj veličini*

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Specijalna vodstva

Kustosi Sanja Ivančić i Branka Vojnović-Traživuk su održale stručno vodstvo kroz izložbu Muzeja za članice Međunarodne udruge žena proizašle iz rata.

11.2. Predavanja/vježbe na fakultetima

Muzejski restaurator Miroslav Klarić sudjeluje u radu Likovne akademije u Splitu. U prostorima Muzeja vrši predavanja (teoretska i praktična) za studente Akademije. Studenti, s druge strane, obavljaju praksu na muzejskim predmetima i tako rade na njihovoj zaštiti.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press

Brojnim člancima u domaćem tisku praćene su važnije aktivnosti ovoga muzeja. Razvrstamo li sve te napise po pojedinom dnevnom listu, dobit ćemo sljedeće stanje: Slobodna Dalmacija: 25 napisa, Jutarnji list: 2 napisa, Vjesnik: 1 napis, Vijenac: 1 napis, Feral Tribune: 1 napis.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Prigodom proslave 90. godina Etnografskog muzeja Split u produkciji HTV-a snimljena je 30-minutna dokumentarna emisija o muzeju, urednika i scenarista Alekseja Pavlovskog, a u režiji Željka Belića. Emisija je pretpremijerno prikazana 05. svibnja 2000., a pred otvorenje izložbe 90. godina Etnografskog muzeja u Splitu. Emisija je emitirana: 12. svibnja i 9. prosinca 2000. na 1. programu HTV-a, a 15. svibnja na HTV National.
- Ravnatelj mr. Silvio Braica je pripremio materijal za emisiju HTV-a *TV kalendar*.
- Sudjelovanje muzejskim materijalom u serijalu HTV-a *Škrinja*, autorice B. Šeparović, na temu mladenkine odjeće (S. Ivančić).
- Za 2. program Hrvatskog radija kustos Sanja Ivančić je pripremila prilog o suvenirima.
- Kustos Branka Vojnović-Traživuk je obavila razgovor s novinarkom Radio Splita Ivonom Jakić, a uz otvorenje izložbe *Tradicijska glazbala*.
- Kustos Branka Vojnović-Traživuk je za 2. program Radio Zagreba dala izvješće o *Ethnoambient – Saloni 2000*.

12.4. Promocije i prezentacije

- U Pinakoteci samostana Gospe od Zdravlja predstavljena je knjiga *Etnografska spomenica: o narodnom životu i običajima Mučke krajine u prvoj polovici 20. stoljeća* autorice Darinke Veić. (mr. Silvio Braica je sudjelovao u predstavljanju knjige).
- Etnografski muzej Split ove je godine nagrađen Zlatnom plaketom Grb grada Splita za 90 godina postojanja i djelovanja.
- Muzej je na provedenom Natječaju za dodjelu donacija Zagrebačke banke u 2000. godini u kategoriji Kulturna baština dobio vrijednu donaciju.

Odobrena donacija će se utrošiti na pripremu multimedijalnog CD ROM-a *Splitske uspomene* (prvog u Hrvatskoj s etnografskom tematikom).

16. OSTALE AKCIJE

Uređenje i održavanje muzejskih prostora, nabava opreme

- Gradu Splitu predali prostore na Peristilu.
- Svim računalima nabavljena nova količina radne memorije.
- Za muzejski server nabavili novu memoriju, dodali još jedan procesor i ugradili DAT - digitalni sustav za memoriranje podataka.
- Nabavili novi crno-bijeli štampač.

